

Становище

от проф. д-р Бисера Вълева,
по процедура за заемане на академична длъжност „доцент“
в Област на висше образование 8. Изкуство
Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство
(Декоративни изкуства и комбинаторика)
Факултет по науки за образованието и изкуствата
СУ „Св. Климент Охридски“
Конкурсът е обявен в Държавен вестник бр. 20 от 08.03.2024 г.

В конкурса за академична длъжност „доцент“ по 8.2. Изобразително изкуство (Декоративни изкуства и комбинаторика), обявен в ДВ бр. 20 от 08.03.2024 г. за нуждите на ФНОИ, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, се явяват двама кандидати: гл. ас. д-р Красимира Любенова Дренска и д-р Розалия Георгиева Гилова.

И двете кандидатури отговарят на минималните национални изисквания за научна област 8. Изкуства, Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство.

Гл. ас. д-р Красимира Дренска е завършила ОКС „бакалавър“ в специалност „Изобразително изкуство“ в Софийския университет. Тя се дипломира в ОКС „магистър“ в специалност „Педагогика и семиотика на изобразителното изкуство“, ФНПП, СУ през 2012г. От следващата година (2013г.) до 2017г. е докторант в Катедра „Визуални изкуства“, ФНОИ, СУ. През 2017 г. кандидатката защитава доктората си в СУ „Св. Климент Охридски“ с тема „Знаково – символно значение в произведения на декоративно – приложните изкуства в обучението по изобразително изкуство за 7. клас на общообразователното училище“. Преподавателският опит на Красимира Дренска се надгражда последователно. В периода 2017 – 2018г. тя е преподавател в частен образователен център „Антана“, гр. София; през 2018г. е учител по изобразително изкуство в прогимназиален етап в 88 СОУ „Димитър Попниколов“, гр. София. От ноември 2018г. до ноември 2020г. вече е асистент по „Декоративни изкуства и комбинаторика“, „Живопис и цветознание“ в Катедра „Визуални изкуства“ към ФНОИ на СУ „Св. Климент Охридски“, а от ноември 2020г. досега е главен асистент по „Декоративни изкуства и комбинаторика“ в катедра „Визуални изкуства“ на ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски“.

Гл. ас. д-р Красимира Дренска преподава в различни дисциплини в специалности

„Изобразително изкуство“ и „Графичен дизайн“, като надгражда и усъвършенства професионалния си опит от 2018г. Тя започва като асистиращ преподавател по дисциплините „Декоративни изкуства и комбинаторика“, „Живопис и цветознание“ и „Цветознание и живопис“, а в последствие и като титуляр в „Декоративни изкуства и комбинаторика“, както и като ръководител на МП „Педагогика и семиотика на изобразителното изкуство“ в катедра „Визуални изкуства“ към ФНОИ на СУ „Св. Климент Охридски“. Един от новите ѝ лекционни курсове е именно за тази програма. Това е задължителната дисциплина „Знаци и символите в декоративно-приложните изкуства“ за ОКС Магистър, специалност „Изобразително изкуство“, също така тя е автор на нов курс за задължителната дисциплина „Декоративни изкуства и комбинаторика III част“ за ОКС Бакалавър, специалност „Изобразително изкуство“, както и на подобен нов курс, но за специалност „Графичен дизайн“. Интересна в методическо отношение е структурата на курса за избираемата дисциплина „Изкуството в музея – посещения на музеи и галерии“ за ОКС Бакалавър, специалност „Изобразително изкуство“, който също е нов за гл. ас. д-р Красимира Дренска. Тя също така участва активно в актуализирането на учебното съдържание на няколко учебни програми, като например избираемата дисциплина „Ателие Моден дизайн I част“ за ОКС Бакалавър, специалност „Изобразително изкуство“, избираемата дисциплина „Ателие Моден дизайн II част“ за ОКС Бакалавър, специалност „Изобразително изкуство“, избираемата дисциплина „Символите в декоративно-приложните изкуства“ за ОКС Бакалавър, специалност „Графичен дизайн“. Кандидатката е разработила вариативни задачи и ресурси подходящи за работа в онлайн среда. Тя редовно провежда контролни и изпитни конферанси, както и извънаудиторни занимания в музеи и галерии, организира учебни пленери. Гл. ас. д-р Красимира Дренска работи активно с дипломанти в специалност „Графичен дизайн“ (ОКС „Бакалавър“) и магистърска програма „Педагогика и семиотика на изобразителното изкуство“, също така е последователна като научен консултант на завършващи студенти от специалност „Изобразително изкуство“.

Гл. ас. д-р Красимира Дренска участва активно в различните дейности на Катедрата, в проектите, реализирани от Катедрата по ФНИ, като освен като участник е била и ръководител през 2021г (проект „ARTел“, 80-10-99/25.03.2021). По Националната научна програма „Млади учени и постдокторанти“ през 2020г. Красимира Дренска осъществява собствен авторски проект „Ръчно рециклираната хартия като изящно изкуство“.

Тя е открояващ се автор в областта на съвременното изкуство с множество участия в национални и международни изложби, пленери и проекти от областта на визуалните

изкуства. Като резултат на целенасочената ѝ творческа дейност са наградите, дипломите и номинациите както по време на следването ѝ, така и в следващата ѝ творческа дейност. За периода (след прерастване в гл. асистент) 2020г.-2024г тя е носител на наградата на галерия „Христо Цокев“ в VI Национална изложба „Пролетен салон“ (2024 г.), гр. Габрово, както и през 2020г. на наградата за български автор в XII Международен конкурс на фондация „Аматерас“ за хартиено изкуство, гр. София. Автор е на научни публикации в специализирани издания в областта на изкуството, както и в областта на методиката на преподаването му (част от хабилитационния труд).

Хабилитационният труд на гл. ас. д-р Красимира Дренска се състои от теоретични текстове, визуално-пластични работи в насочеността на конкурса (с концепции към отделни цикли), цитати (както от публикуваните текстове, така и от художествените произведения) и отзиви за реализираните художествени произведения. Д-р Розалия Георгиева Гилова е представила като хабилитационен труд монографията „Художникът Иван Пенков (1897-1957). Живот и творчество, София, ISBN 978-954-9387-72-8 (296 стр., 112 черно-бели илюстрации)“, шестнадесет статии (приложени в списък), както и над двадесет цитирания в специализирани текстове у нас и в чужбина.

Колекцията от произведения на Красимира Дренска е обединена в каталог със заглавие Х А Р Т И Я, ОРНАМЕНТИ, ФРАГМЕНТ И. Този каталог най-общо очертава посоките в творческите търсения на авторката в областта на хартиеното изкуство, смесените форми и компютърно генерираната графика. Работите ѝ са обединени от декоративността, от универсалните знаци и символната им разчетимост, както и от модулното композиционно изграждане в част от представените работи.

Основното ядро работи е създадено от рециклирана хартия. Това е и същественият принос в хабилитационния ѝ труд, който овещества едновременният технологичен, визуален и смислов резултат в представените композиции. Пример за това са сериите „Облекло на дърво“ (обекти, рециклирана хартия, лед светлина; между 20/10/10 и 60/15/15 см, 2023г.), в които технологичният процес при изграждане на обемната форма превръща аморфната хартиена каша в твърда триизмерна форма. Смесовото послание в тази серия без да е назидателно – директно, е достатъчно провокативно. Изпразнена от съдържание обвивка, последни отблясъци в групата на обектите е алюзия за преходното-непреходно емоционално състояние на артиста.

Представените работи надграждат очакваната картинна визия. В общото цялостно първоначално впечатление, след по-детайлно вглеждане, се откриват различни цветови

пластове, материали, вградени текстове, релефи. Такива са композициите от серията „Митът за Сизиф“, „Контролиран хаос“, „Родословно дърво“. Тези авторски колажи създават амалгама от изображения и емоционални послания, като персонализират работите на Красимира Дренска в многоликото, базирано на градивния елемент хартиена каша, изкуство.

Едновременно декоративни като подход и концептуални като ситуиране в пространството са работите от серията „Парчета сътворение“ (авторска хартия рециклирана хартия; 10 x 70/70 см, 2021г.) – част от изложбата на авторката в НДК. Тук може да се забележи и увеличаването на мащаба на картинния конгломерат от елементи от хартиена каша посредством тънки текстилни ленти, което позволява на произведението да преформулира взаимодействието с пространството. Приносна е и работата на гл. ас. д-р Красимира Дренска като изследовател в областта на хартиеното изкуство и техниката на ръчно рециклирана хартия. Нейното проучване върху работата на различни автори, откроява факта, че „ръчната хартия и градивният за нея материал – хартиената каша, са медии, които могат да се използват не само в традиционните форми на живопис, графика и скулптура, но и в много съвременни, хибридни по характер художествени форми“.

Кандидатката в конкурса д-р Розалия Гигова има сериозна творческа биография в областта на историята на изобразителното изкуство. През 1999г. тя се дипломира като магистър в специалност „Изкуствознание“ на Национална художествена академия „Н. Павлович“, София. Също там, но през 2004 г. придобива ОНС „доктор“ (05 . 08 . 04 Изкуствознание и изобразителни изкуства). В периода 2010 -2012г. тя се обучава и придобива образователно-квалификационна степен „магистър“ в Университет Комплутенсе, Мадрид, Испания, в департамента Съвременно изкуство, със специалност „Съвременно испанско изкуство“. Темата, с която тя се дипломира е „Испанско-български връзки в областта на изобразителното изкуство“.

Като пост-докторант д-р Розалия Гигова е последователна в своето развитие и интерес в областта на историята на изкуството и културологията. В периода 2004-2005г., като реципиент на грант „Макс Ернст“ за изследователска дейност на Австрийското правителство, тя работи във Виенския университет, в департамент „Социална и културна антропология“ в пост-докторантски изследователски проект с тема „Антропология на материалната култура“ с научен ръководител проф. Томас Филитц. Още на следващата година, през 2006г. до 2007г. тя започва да работи в пост-докторантски проект с тема: Немско-български връзки в изкуството (20-те -30-те години на XX в.), с научен ръководител: проф. Адам Лабуца. Проектът е

следствие на грант на ДААД за академичен обмен за изследователска дейност в Университет Хумболт, Берлин. Д-р Розалия Гигова е участник в различни международни научни и образователни проекти като сътрудник и изследовател. През 2011г. това е научният проект „Стампа“, с научен ръководител проф. Пилар Кабаниас, към Университета Комплутенсе, Мадрид; 2012г. тя участва като лектор по история на изкуството, като организатор на учебно съдържание и като автор на културна програма в различни държавни културни центрове в Мадрид (държавен културен център „Волтурно“, държавен културен център „Алфредо Краус“, държавен културен център „Хосе Луйс Лопез Васкес“). Между проектите може да бъде отличен състоялият се през 2004г. Обмен кураторски проект „Художникът Иван Пенков (1897-1957), живот и творчество“, в Софийска градска художествена галерия.

През 2008г. д-р Розалия Гигова участва в младежка научна конференция „Изкуство и контекст“ в Институт за изследване на изкуствата, БАН, с доклад на тема „Обединените цехове за мозайка и стъклопис Пул & Вагнер, Готфрид Хайнерсдорф в Берлин и творчеството на художника Иван Пенков“. През 2013г., на изкуствоведските четения в Института за изследване на изкуствата, тя участва с доклад на тема „Един български студент в Мюнхенската художествена академия. Мюнхенският период в творчеството на художника Иван Пенков (1922/1923)“.

За участие в обявения конкурс д-р Розалия Гигова е представила монографията Художникът Иван Пенков (1897-1957). Живот и творчество, София, 2013, ISBN 978-954-9387-72-8 (296 стр., 112 черно-бели илюстрации), както и шестнадесет статии, като дванадесет от тях разглеждат проблематика от монографията в различен ракурс и обогатяват с детайли.

Монографичният труд е посветен на художника Иван Пенков (1897-1957), като авторката си поставя амбициозната задача да систематизира творчеството му „в широк исторически и културологичен аспект“ и да го ситуира в контекста на историята и теорията на българското и европейското изкуството.

Качество на текста е проучването на различни аспекти от живота и творчеството на художника като неотделими компоненти. Изключително интересни са не само репродуцираните визуални примери, а и детайлите от дневника на художника. Те не само аргументират обемното му творчество, но са и необходими факти от най-новата ни история и социална действителност. Розалия Гигова подлага на стилистичен и иконографски анализ творбите на автора, акцентира върху мюнхенския му период, както и върху неизбежното влияние на немския експресионизъм върху творбите му. Изследователският интерес на

авторката се фокусира върху връзките с немската култура, които Иван Пенков осъществява посредством работата си с две световно известни фирми за стъклопис и стъкло: „Обединените цехове за мозайка и стъклопис Пул & Вагнер, ГотфридХайнерсдорф” в Берлин и „Майерше Хофкунстанцалт“ в Мюнхен. В монографията са публикувани фотографии и проекти за стъклопис и мозайка на Иван Пенков от архива на Берлинската галерия в Берлин, които, както авторката отбелязва, „поради териториалната си отдалеченост от България те са останали трудно достъпни и поради това непубликувани и не са анализирани до сега от специалистите“.

Приносен е анализът на документалните снимки и оригиналните проекти от архива на театралния режисьор Хрисан Цанков, пазен в ЦДА, София. Много интересен и полезен в аспекта на историята на изкуството е анализът на проектите – произведения на автора в областта на приложното и декоративно изкуство.

Текстовете на голяма част от представените статии са с акцент върху различни страни от творчеството на Иван Пенков, синхронни с монографията на авторката, като разглеждат декоративно-приложните му произведения в ракурса на историята на изкуството и в частност на българското изкуство.

След запознаване с представените в конкурса материали и от двата хабилитационни трудове, след анализ на съдържащи се в тях научни, художествени и методически приноси считам, че те безспорно са на необходимото ниво както като художествено, така и като научно развитие. От представените справки и доказателствен материал от кандидатите само гл. ас. д-р Красимира Дренска има опит в преподаването на дисциплината „Декоративни изкуства и комбинаторика“, като и реализиран художествен опит (самостоятелни и общи изложби, различни фестивали, арт събития, уъркшоп, получени награди в областта на визуалните изкуства), което отговаря на нуждите на Катедра „Визуални изкуства“, ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски“. Резултатите показани от гл. ас. д-р Красимира Любенова Дренска в учебната, научноизследователската и художественотворческата дейност съответстват на специфичните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ по обявения конкурс.

Заключение:

В заключение предлагам на уважаемите членове на научното жури да изберат на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 8.2. (Декоративни изкуства и комбинаторика) гл. ас. д-р Красимира Любенова Дренска.

проф. д-р Бисера Вълева

10.06.2024г.

София